

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมง และ 10 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน เพื่อศึกษาว่า ระหว่างการจัดการวางแผนการปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมง และ 10 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน โดยให้มีวันหยุดคึกคักต่อกันเพิ่มขึ้นสำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อหนึ่งวันนั้นพยาบาลมีความพึงพอใจแบบใดมากกว่ากัน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นพยาบาลที่มีวุฒิเทียบเท่าปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ สังกัดกอง โรงพยาบาลสวนภูมิภาค กระทรวงสาธารณสุข ตัวอย่างประชากร เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกหัตถการ ซึ่งปฏิบัติงานวันละ 8 ชั่วโมง จำนวน 30 คน และเป็นพยาบาลซึ่งปฏิบัติงานวันละ 10 ชั่วโมง จำนวน 30 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ประเมินความพึงพอใจในงานของ เทียมศรีทองสวัสดิ์ ซึ่งสร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2518 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข ลักษณะคำพูดและข้อความบางข้อ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ แล้วได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติคล้ายกับตัวอย่างประชากรจริง เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์เป็นครั้งสุดท้ายแล้ว จึงได้นำแบบสอบถามนี้ไปแจกให้กับพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงและ 10 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งได้ทดลองในแผนกหัตถการครบ 2 เดือนแล้ว ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 60 ฉบับ

หลังจากรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ค่าคอมโดยส่วนรวมเป็นรายค่า และเป็นรายข้อ ด้วยการแจกแจงความถี่ หาการอยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตารางแสดงความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงและ 10 ชั่วโมงต่อวัน ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แล้วเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมง และ 10 ชั่วโมง
 คอวัน ปรากฏผลดังนี้

สถานะภาพของกลุ่มตัวอย่าง

พยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมง และ 10 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน ปฏิบัติงานในแผนก
 คัดแยกกรรมชายและคัดแยกกรรมหญิง จำนวนเท่ากันทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มละ 15 คน มีอายุระหว่าง
 25 - 30 ปีเป็นส่วนมาก สำหรับประสบการณ์การทำงานนั้น พบว่า ทั้งสองกลุ่มส่วนมากมีประสบ-
 การณ์การทำงาน 1 - 5 ปี วุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตร สำหรับสถานภาพทางการสมรส
 พบว่า กลุ่มที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน มีสถานภาพสมรสคู่กับโสดเท่ากัน ส่วนกลุ่มที่ปฏิบัติงาน
 10 ชั่วโมงต่อหนึ่งวันส่วนมากมีสถานภาพสมรส โสดทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นพยาบาล
 ประจำการ และพยาบาลทั้งสองกลุ่มส่วนมากอาศัยอยู่ในหอพักของโรงพยาบาล

อันค้ำความพึงพอใจของพยาบาล

1. พยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงและ 10 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน มีความพึงพอใจโดย
 ส่วนรวม เป็นคะแนนเฉลี่ย 4.43 และ 3.79 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจปาน
 กลาง

2. อันค้ำความพึงพอใจของพยาบาลเป็นรายด้าน พบว่า พยาบาลทั้งสองกลุ่ม มีความ
 พึงพอใจอันค้ำหนึ่งในด้าน "หน่วยงาน" รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้าน
 ลักษณะงาน และน้อยที่สุดคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งกลุ่มที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อหนึ่งวันมี
 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และ 4.65 ในสองด้านแรกเมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับ
 "พึงพอใจมาก" ส่วนในสองด้านหลังมีคะแนนเฉลี่ย 4.32 และ 3.91 ตามลำดับ ซึ่งอยู่
 ในระดับ "พึงพอใจระดับปานกลาง" สำหรับกลุ่มที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน มีคะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 4.28, 4.03 และ 3.57 ใน 3 ด้านแรก เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับ

"พึงพอใจปานกลาง" ส่วนค่าที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก มีคะแนนเฉลี่ย 3.12 ซึ่งอยู่ในระดับ "ไม่พึงพอใจ"

3. พยาบาลทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานเป็นรายข้อ พบว่า

ก. ในด้านความพึงพอใจในหน่วยงาน พยาบาลทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า ไม่มีข้อใด มีความพึงพอใจที่อยู่ในระดับ "พึงพอใจมากที่สุด" แต่ความพึงพอใจอันใดหนึ่งของพยาบาลกลุ่มที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน คือ ข้อที่ว่า "ผู้บังคับบัญชาของท่านมีความรับผิดชอบในหน้าที่เป็นอย่างดี" เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.3 และความพึงพอใจอันใดหนึ่งของพยาบาลกลุ่มที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน คือ ข้อที่ว่า "ท่านมีโอกาสที่จะใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่" เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 ซึ่งอยู่ในระดับ "พึงพอใจมาก"

ข. ในด้านความพึงพอใจจากลักษณะงาน พยาบาลทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันคือ พยาบาลกลุ่มที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน มีความพึงพอใจที่อยู่ในระดับ "พึงพอใจมากที่สุด" 2 ข้อ คือ ข้อที่ว่า "การจัดเวรที่เป็นอยู่ปัจจุบันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตภายในครอบครัว" และข้อที่ว่า "การจัดเวรในปัจจุบันเลือกอำนวยความสะดวกให้ท่านมีเวลาศึกษาเพิ่มเติม" ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.7 ทั้ง 2 ข้อ ส่วนพยาบาลกลุ่มที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ไม่มีข้อใดที่อยู่ในระดับ "พึงพอใจมากที่สุด" เลย แต่ความพึงพอใจในอันใดหนึ่งของพยาบาลในกลุ่มนี้คือ ข้อที่ว่า "มีพยาบาลเพียงพอในการดูแลผู้ป่วยอย่างทั่วถึงเมื่อมีการจัดเวรอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้" เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ซึ่งอยู่ในระดับ "พึงพอใจมาก"

ค. ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พยาบาลทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่า ไม่มีค่าความพึงพอใจข้อใดเป็นความพึงพอใจที่อยู่ในระดับ "พึงพอใจมากที่สุด" แต่ความพึงพอใจอันใดหนึ่งตามความคิดเห็นของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวันคือ ข้อที่ว่า "ผู้บังคับบัญชาของท่านเป็นกันเองกับลูกน้อง" เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.2 ตามความคิดเห็นของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน คือ ข้อที่ว่า "ท่านมีความพอใจที่จะให้ความช่วยเหลือต่อผู้ป่วยอยู่เสมอ" เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ซึ่งอยู่ในระดับ "พึงพอใจมาก"

ง. ในด้านสิ่งแวดล้อม พยาบาลทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันว่าไม่มีความคิดเห็นข้อใดที่เป็นความพึงพอใจที่อยู่ในระดับ "พึงพอใจมากที่สุด" แต่ความพึงพอใจอันดับหนึ่งตามความคิดเห็นของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน คือ ข้อที่ว่า "ท่านพอใจในจำนวนวันหยุดในแต่ละสัปดาห์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน" เป็นคะแนนเฉลี่ย 5.4 ซึ่งอยู่ในระดับ "พึงพอใจมาก" ตามความคิดเห็นของพยาบาลที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน คือ ข้อที่ว่า "ท่านมีภาระส่วนหน้าที่ต้องรับผิดชอบมากจนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานสำหรับการจัดเวรปัจจุบันนี้" เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.3 ซึ่งอยู่ในระดับ "พึงพอใจปานกลาง"

เปรียบเทียบความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงและ 10 ชั่วโมงต่อวัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

1. จากการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงและ 10 ชั่วโมงต่อวัน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สนองสมมติฐานการวิจัยข้อที่ว่า "ความพึงพอใจของพยาบาลที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวันมีมากกว่าพยาบาลที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน"

2. จากการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงและ 10 ชั่วโมงต่อวัน เป็นรายด้าน ปรากฏว่า ความพึงพอใจจากลักษณะงานและความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวันมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า พยาบาลกลุ่มที่ปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนความพึงพอใจในหน่วยงานและความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า ไม่สนองสมมติฐานการวิจัยข้อที่ว่า "ความพึงพอใจของพยาบาลในด้านต่าง ๆ คือ ก. ความพึงพอใจในหน่วยงาน ข. ความพึงพอใจจากลักษณะงาน ค. ความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ง. ความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวันมีมากกว่าพยาบาลที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน"

3. จากการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมง และ 10 ชั่วโมงต่อวันเป็นรายข้อ ปรากฏว่า

ก. คำนวณความพึงพอใจในหน่วยงาน มีข้อที่ 12, 13 และ 14 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 9 และข้อ 17 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพยาบาลกลุ่มที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวันมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าพยาบาลกลุ่มที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวันทุกข้อ ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข. คำนวณความพึงพอใจจากลักษณะงาน มีข้อที่ 20, 24, 27 และ 34 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 21 และ 33 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกลุ่มที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวันมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค. คำนวณความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลข้อที่ 42 และ 44 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อที่ 36, 37, 39, 49 และ 52 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกลุ่มพยาบาลที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวันมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มพยาบาลที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ทุกข้อ ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ง. คำนวณความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อม ข้อที่ 56, 57, 58, 59 และ 62 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อที่ 65 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งกลุ่มพยาบาลที่ทำงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มพยาบาลที่ทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวันทุกข้อ ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สถานภาพของพยาบาล

ก. แผนกที่ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในแผนกคัดแยก รรชชายและคัดแยก รรหญิง

แผนกละ 15 คนเท่ากันทั้งสองกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อความคุ้มครองตัวแปรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและสถานที่ทำงานของกลุ่มตัวอย่าง เพราะงานในแผนกคัดแยกกรรมชายและคัดแยกกรรมหญิงอาจมีงานพยาบาลบางอย่างที่แตกต่างกันบ้าง เช่น การสวนปัสสาวะ การให้หมอนอน การอาบน้ำอุ่นเตียง การเปลี่ยนเสื้อผ้าผู้ป่วย แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะงานของทั้งสองแผนกต่างก็มีความคล้ายคลึงกันมาก

ข. อายุ ประสบการณ์ และสถานภาพทางสมรส พยาบาลส่วนมากมีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับประสบการณ์การทำงานมา 1-5 ปี และมีสถานภาพโสดพอ ๆ กับคู่ เป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งมักเป็นคนที่มีอุดมการณ์ มองโลกในแง่ดี และมีความสนใจใฝ่รู้ในงานแนวทางใหม่ ๆ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความแน่ใจและมีความมั่นคงทางจิตใจ¹ ซึ่งเหมาะสมสำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้ป่วยคัดแยกกรรม เพราะพยาบาลในแผนกนี้ต้องสามารถดูแลผู้ป่วยในขอบเขตที่กว้างขวาง มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในงานที่ปฏิบัติอยู่ และสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ชำนาญในการดูแลผู้ป่วยเฉพาะโรค เช่น โรคหัวใจ โรคกระเพาะ โรคกระดูก ฯลฯ ได้ นอกจากนั้นยังมีโอกาสศึกษาค้นคว้าวิจัยได้อย่างกว้างขวางอีกด้วย²

ค. วุฒิการศึกษา และตำแหน่งส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี เป็นจำนวนมากเพราะการเนื่องจากการจัดการศึกษาของพยาบาลในระดับ อนุปริญญาและ ปริญญาตรี ได้เริ่มเมื่อ ปี พ.ศ. 2517³ ดังนั้นในระยะก่อนหน้านั้น จึงมีพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลของ

¹ ศรีเรือน แก้วกังวาล, จิตวิทยาพัฒนาการ, (กรุงเทพมหานคร : แพรวพทยา, 2518), หน้า 104.

² Cecilia M. Perrodin, Supervisor of Nursing Service Personnel. (New York : The Macmillan Company, 1961), p.179.

³ สมาคมพยาบาล, "เรื่องการจัดการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี," เอกสารการสัมมนาการศึกษาพยาบาลระหว่างมหาวิทยาลัยครั้งที่ 1, วันที่ 23 - 30 พฤษภาคม 2518, ตึกเอื้ออนุสรณ์ สว่างคนิवास สมุทรปราการ (อัคราเนา).

กระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่มีผู้พิการที่ศึกษา ระดับประกาศนียบัตร และในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิจัยในแผนกคัดยกรรรมแผนกเดียว ซึ่งประกอบด้วยคักคัดยกรรรมชายและคัดยกรรรมหญิงเพียง 2 คัก ดังนั้นจึงมีผู้ช่วยหัวหน้าคักเพียง 4 คนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง นอกนั้นเป็นพยาบาลประจำการทั้งหมด

ง. ที่พักอาศัย ส่วนมากพักหอพักของโรงพยาบาล ประมาณร้อยละ 36.67 นอกนั้นพักบ้านพักของตนเอง พักบ้านเช่า (เบิกเงินไม่ได้) อาศัยคนอื่นและอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากโรงพยาบาลไม่สามารถจัดสวัสดิการเรื่องที่พักให้เพียงพอกับความต้งการของพยาบาลได้ เพราะงบประมาณมีจำกัด

2. ความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวัน และ 10 ชั่วโมงต่อวัน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวันมีความพึงพอใจในงานมากกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ดังจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ที่พักอาศัยและการมีครอบครัวทำให้พยาบาลเหล่านี้ มีความยุ่งยากมากขึ้น ในการเพิ่มจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีวันหยุดเพิ่มช้ตาม หรืออาจจะเป็นเพราะว่าพยาบาลทั้งหมดเคยชินต่อการปฏิบัติงานวันละ 8 ชั่วโมงมาตลอด เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอาจยังปรับตัวไม่ทัน แต่โดยความเป็นจริงแล้วปัจจุบันพยาบาลที่ปฏิบัติงานเกือบ 10 ชั่วโมงอยู่แล้ว เพราะพยาบาลส่วนใหญ่จะขึ้นปฏิบัติงานตั้งแต่ 7.00 น. ในเวรเช้า และกลับในเวลา 17.00 น. แต่อีก 2 ชั่วโมงนั้นเป็นเวลาที่เป็นอิสระ เป็นความพึงพอใจของพยาบาลที่จะขึ้นปฏิบัติงานเอง การทำงานที่ใช้เวลาเพิ่มขึ้นกว่าเดิมนี้จะทำให้เกิดความเมื่อยล้า ดังนั้นความพึงพอใจจึงลดลง และวันหยุดที่พยาบาลปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวันได้รับเพิ่มขึ้นนี้ไม่สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย เพราะมิได้อยู่ในกรุงเทพฯ (เช่น เรียนในมหาวิทยาลัย นอกเวลา ทำงานในโรงพยาบาลเอกชน ฝ่าไข้พิเศษ ฯลฯ) ดังนั้นวันหยุดเหล่านี้จึงอาจไม่เป็นแรงจูงใจให้พยาบาลพอใจการทำงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานวันละ 10 ชั่วโมงของเวรเช้าในรหว่างเวลา 7.00 - 17.00 น. มิได้เป็นเวลาการปฏิบัติงานที่เป็นสากลทั่วไป พยาบาลที่มีครอบครัวเป็นข้าราชการ มีภาระในการส่งบุตรไปโรงเรียน

พยาบาลจะต้องรีบออกจากบ้านไปก่อนสามีและบุตร ทำให้เกิดการยุ่งยากในการรับส่งทำให้ภรรยา
 ในหน้าที่ของภรรยาและมารดา ทำให้สิ้นเปลืองในเรื่องเศรษฐกิจจึงภาวะในปัจจุบัน น้ำมันแพง
 ผู้ที่มีรถรับส่งจะต้องสิ้นเปลืองน้ำมันเพิ่มขึ้น และในเวลาเย็นเลิกปฏิบัติงานก็เช่นกัน เกิดความยุ่ง
 ยากในการรอคอย ดังนั้นพยาบาลจึงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ลด
 น้อยลงไป ถึงแม้จะมีวันหยุดเพิ่มขึ้นก็ตาม

3. ความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวันและ 10 ชั่วโมงต่อวัน
 เป็นรายคน พบว่า ความพึงพอใจในหน่วยงาน และความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
 บุคคลไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจจากลักษณะ
 งาน และความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 สำหรับความพึงพอใจในหน่วยงานและความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ไม่แตก
 ต่างกันอาจจะเป็นเพราะว่า หน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ที่พยาบาลเหล่านั้น เกี่ยวข้องอยู่เป็น
 หน่วยงานเดียวกัน และเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นความคิดเห็นของพยาบาลทั้งสองกลุ่มจึงไม่
 แตกต่างกัน ส่วนความพึงพอใจจากลักษณะงานและความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันก็เนื่อง
 จากว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ต้องพบกับลักษณะงานที่แตกต่างกันออกไป รวม
 ทั้งสิ่งแวดล้อมก็เปลี่ยนไปด้วย เนื่องจากช่วงเวลาการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ดังนั้นความพึงพอใจใน
 สองด้านดังกล่าวจึงแตกต่างกัน โดยพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 8 ชั่วโมงต่อวันมีความพอใจมากกว่า
 พยาบาลที่ปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการทดลองของเมอเรอร์
 (Beurer) ในการจัดการตารางการปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงต่อวันในแผนกผู้ป่วยหนัก ซึ่งได้ผล
 ว่า พยาบาลเหล่านั้นพอใจในวันหยุดของตนเองและมีความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้ป่วย
 และความต้องการของบุคลากรด้วย

1

Beurer, Myrtle K. Aydelotte and other (ed.), Staffing :

A Journal of Nursing Administration Reader. p. 20.

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารฝ่ายการศึกษาพยาบาล

1. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาพยาบาลในการจัดระบบการศึกษา ระบบการปฏิบัติงาน การวางแผนงาน การบริหารการศึกษาของคณาจารย์ได้

2. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการเตรียมผลผลิตทางการศึกษาพยาบาล เพื่อสนองความต้องการของฝ่ายบริการพยาบาล ในขณะที่ยังเป็นนักศึกษาพยาบาลอยู่และเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล

1. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนงานบุคคล เกี่ยวกับอัตรากำลังให้เพียงพอกับความต้องการของหน่วยในแต่ละหน่วยงาน

2. เป็นการหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนที่จะให้พยาบาลประจำการมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นการลดปัญหาการลาออก การขอย้ายงานของพยาบาล รวมทั้งการให้บริการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ

3. เป็นการเปิดโอกาสให้พยาบาลได้ใช้เวลาว่างที่ติดต่อกันหาความก้าวหน้าในด้านการศึกษา เสริมธุรกิจของพยาบาลเองด้วย

ค. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทดลองทำการวิจัยเรื่องนี้ในโรงพยาบาลที่เป็นของรัฐบาลและเอกชนที่อยู่ในประเทศไทยนครชุมบาง เพราะสถานภาพแวดล้อมของกรุงเทพมหานครกับจังหวัดนครสวรรค์

แตกต่างกัน พยาบาลในกรุงเทพมหานครทั้งโรงพยาบาลเอกชนและโรงพยาบาลของรัฐอาจต้อง
การวันหยุดที่ติดต่อกันหลายวันเพื่อศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือทำงานในสถานที่อื่น ๆ เฉพาะ
ทำงานส่วนตัว ซึ่งพยาบาลอาจมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 10 ชั่วโมงมากกว่า 8
ชั่วโมงต่อวัน เพราะสามารถใช้ประโยชน์ในวันหยุดอย่างคุ้มค่า

2. ควรทดลองศึกษาความพึงพอใจของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน 6 ชั่วโมงต่อวัน
และ 8 ชั่วโมงต่อวัน เพราะเวลาการปฏิบัติงานที่น้อยลงอาจลดความเครียดของพยาบาลจะ
ทำให้พยาบาลมีความพึงพอใจมากขึ้น ทั้งยังจะทำให้การบริการพยาบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

3. ควรประเมินประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการพยาบาลของพยาบาลที่ปฏิบัติ
งานในช่วงเวลาที่แตกต่างกันด้วย

4. เครื่องมือควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่

5. การทำวิจัยไม่ควรบอกให้ผู้วิจัยทราบล่วงหน้า

6. การจัดการการปฏิบัติงานนั้น ควรให้บุคลากรเลือกกว่า แบบไหนมีความ
พึงพอใจมากกว่ากัน

7. ควรทำการวิจัยซ้ำระหว่าง 8 และ 10 ชั่วโมง แต่ผู้ทำการวิจัยไม่ควร
เป็นหัวหน้าพยาบาล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย